

Yxi murhellinen Ero-Wirsi yhden Lapsen synnyttäjän tästä mailmasta pois lähteisä, Kokonpandu.

Arkkipainatteesta *Kaxi Murhellista Wijsua, Ensimmäinen. Mailma Mielest makia, [etc]. Weisatan cuin: O Jesu Christe! sä autuden [etc]. eli Ach Herra! älä wihasas, [etc]. Toinen: Rukoilen Jesu nöyrimmäst! Weisataan kuin: Ylistän Herraä sydämmest [etc]. Prättijtjn andanut S. B. M. Wuonna 1778. Stockholmisa, Prättätty Kuning:sesa Suomalaisesa Prättisä.*

Puhtaaksikirjoittanut Kansalliskirjaston mikrokortilta Elina Heikkilä. Myös sanojen selitykset ovat EH:n. On huomattava, että muissa tekstiyhteyksissä samoilla sanoilla voi olla muitakin merkityksiä.

Iloleikku. Vinjetti arkkipainatteesta Kaxi Murhellista Wijsua. Kuva: Kansalliskirjasto.

Mailma mielest makia,
Tääll' monell' ombi wielä;
Jotka paitsi suruu haikia,
Saawat ilosa elä:
Kuin päällä rusuin hyppiwät,
Kuckaisi kedolt' nyckiwät,
Joist ilo leikut tehdän.

[nykkiä 'nyppiä, poimia']

[iloleikku 'kukkaköynnös, -kimppu tai -seppele' (?)]

2. Alku mull oli siemmenest,
Syndisest saastaisesta,
Jonga Eva tuotti Omenast,
Kuin söi puust' ihanasta.
Isä mun synnisä sijtti,
Äiti kiwulla synnytti,
Heitti päällen tuskan, waiwan.

3. Riemu päiwät kuin mailmas,
Minull [o]lit sangen harwat,
Minun päiwän' Herran sallimast,
Enimmäst olit karwaat,
Jos joskus riemu päiwä mull',
Sekin oli nijnkuin surull',
Sekoitett' olis ollut.

4. Iloisa toiset hyppiwät,
Ja tanssis ymbärins samo,
Wijnoja kallita ryppiwät
Kullaisist maljoist sanoin:
Me kuin Nuoret olem iloitkam,
Syökäm, Juokam ja Hyppikäm
Ei tätä ijäxi pistä.

[**samota** 'liikkua nopeasti']

[**pistää** 'riittää']

5. Autuaxi itzens lukewat,
Joill' nijn tääll' iloo räckä;
Waan koska silmäns sulkewat,
Ei enä sitä äckä,
Että turha kaicki ja tyhjä on,
Ajainen ilo ja meno,
Loppu ja turhaan rauke.

[**räkätä** 'riittää']

6. Jos sormet joskus soittajan,
Pääll' harpun tahdois lyödä,
Nijns näet alasjuoxewan,
Kynelet kaswoi myöden;
Sijn kuin parhallans soittele,
Iloa toisillen andele,
Sydän itke ja huoka.

[**pääll' harpun lyödä** 'soittaa harppua']

7. O Eva! Eva Emändä!
Elosa Ensimmäinen,
Kuin meillen saatit enätä,
Tuskan ja kiwun lieme;
Sun makias meillen karwahax,
Jost lähdön täädä raskahax,
Teit jälkentulewilles.

[**enätä** 'lisätä, kartuttaa']

8. Hengen tääll' täyty altihix,
Usein kuin Rachelin panna,
Tiellen kuin kutsutan Ephratix,
Ja kijrust ylönanta;
O Eva! Eva! jongas teit,
Mingä waiwan alle saatit meit,
Että äkild Maaxi Maadun.

[**ylönantaa** 'luovuttaa']

9. Ach näihin ei tarwit' hakia,
Esimerkkiä kauka,
Tai pijna sangen waikia,
Lyö Maahan monda raucka;
Kuin kukoistawat parhaldans,
Temmatan pojes omildans,
Äkild' ja tapaturmast.

[**tai** 'tämä']

10. Nyt Jesu rakas lohdata,
Kuin jälkeen jääwää [!] suruun,
Kärsimään ristin kowutta,
Ja monda murhen muruu.

Että toiwos ristiäns Kandaisit,
Ja rauhaan itsens andaisit,
Wältäin ylönपालdist murhet.

11. Itkull minun Rakas Puolison,
Paljon älä sinuas waiwa,
Ylitsen pikaisen eron,
Se on nijn tahto Taiwaast;
Waicka Lastes kanssa kuikutat,
Ja yxin tulta tuikutat;
Näin Tääldä lähte täyty.

[**kuikuttaa** 'vaikertaa']
[**tuikuttaa** 'sytyttää']

12. Nyt sinuld otan eroni,
Mun Puolisani rakas,
Ja Tuonell maxan weroni,
Ehkä se on mull karwas,
Että jättä teitä jälillen,
Jota en minä tekis mielellän,
Jos käsky ei nijn olis.

[**ehkä** 'vaikka']

13. Tartun sijs Rakas Ystäwän!
Täll hetkell' sinua kaulaan;
Sillä tunnen tuonen ryöstäwän,
Ja wiewän minua paulaan.
Pidä murhe nuoista piskuisist,
Herralda suotuist Kuckaisist:
Hywäst! Hywäst minun kuldan!

[**paula** 'ansa(lanka)']

14. Yxi wiel' muistu mielehen,
Ja se on minull karwas,
Että mun pisku Pijkaisen,
Pieni kuin Kanan warwas,
Ynnä Weljeins kanssa itkemän,
Tuskaa ja waiwaa näkemän,
Tänn' täyty orwox jättä.

15. Tuskalla sinun synnytin,
Ja kiwull aiwan kowall,
Kuin mun nyt hautan lymyttä,
Ja sysää tuonen owell,
Sun tulos tänn', Mun eron' täld':
Sun elos tääll', Mun pois Maan pääld'
Wie hautaan, jäkät hywäst!

[**lymyttää** 'kätkeä, piilottaa']

16. Älkät mun Rackat wahemban [!],
Murhella kowall mustall,
Waiwatko teitän kumbikan,
Ett lähden kirust matkan,
Minä luulin teidän jättäwän;
Ja mun teidän päiwät päättäwän,
Kuka olis tainnut Uskoo.

17. Rackaudenne edestä,
Kuin minull osotitta,

Kuin Nuorna minua kädestä,
 Talutitt, Holhoisitta,
 Toiwotan Taiwan Jumalald,
 Siunausta Kaickiwaldiald',
 Ach! Jäkat [!]
 Jäkat hywäst!

18. Hywäst mun weljen! Sisaren!
 Kaick Langon! Sukun! tutun!
 Mun woiman, weripisaran,
 On koko rumist puuttun,
 Ei kieli enä höyhtywä,
 Woi puhu, sill' se jähtywä,
 Kyll' ilos puhua saane.

[**puuttua** 'loppua, kuluu loppuun']
 [**höyhtywä** 'voimattomaksi käyvä' (?)]

19. En enämbi pääll' Mailman,
 Minä ajatella taida,
 Sill hoppu on mull matkahan,
 Aut Jesu oikiat laita, [**laita** 'tie, väylä']
 Ettän nyt sinne osaisin,
 Kust' tulduan sun kohtaisin,
 Taiwan ilos ja riemus.

20. Duomiollen nijn tulduan,
 Paitz wapistust' ja pelkoo,
 Minä taidan edes astua,
 Ei kaipa enä welka;
 Mutta siellä minä Jesuxen
 Tykön, kuin toi lunastuxen,
 Saan ijät ilos elä.

[**paitsi** 'ilman']

[**kaivata** 'vaatia maksua']

21. Riemu ja rauha loppumat,
 On siellä kuhun kuljen,
 Syödä ja juoda lackamat,
 Saan herckui häisä yljän,
 Elämän Puusta rawitan,
 Elämän wirrast juotetan,
 Siell' aldus ombi kaicki.

[**ylkä** 'sulhanen; tässä kuvaannollisesti Jeesuksesta']

[**olla altis** 'olla tarjolla']

22. Engelein Chuoris weisamme,
 Siell' kaickein Pyhäin kanssa,
 Karitzan wirttä laulamme,
 Jesus myös omiansa,
 Sylisäns aina pitelee,
 Suut anda, halaa, hywäilee;
 Ach! jos jo aikan jouduis!

[**kuori** 'kuoro']

23. Auta O Jesu! Minua nyt,
 Täll hetkell' siihen iloon,
 Engelis anna Sieluan,
 Kuljetta Pyhäis eloon,
 Kusa Pyhä! Pyhä! pauhawat,
 Ja Uutta Wirttä laulawat,
 Uusill ja Oudoill Kielill.